

Dosarul nr.3ra-68/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: N.Mămăligă)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Minciuna, V.Mihaila, V.Sîrbu)

Î N C H E I E R E

23 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Victor Burduh
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Anatolie Vițu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 19 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 25 aprilie 2018,

c o n s t a t ă :

La 24 ianuarie 2018, Anatolie Vițu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat că începând cu 31 iulie 1989 a activat în cadrul Procuraturii în diferite funcții de procuror.

Anatolie Vițu a susținut că de la 27 iunie 2011 a deținut funcția de Procuror șef al Procuraturii sectorului Rîșcani, mun. Chișinău, iar la atingerea vârstei de 50 ani i-a fost stabilită pensia pentru vechimea în muncă în mărime de 80% din salariul mediu lunar potrivit funcției, pe care a primit-o regulat.

A menționat că la 2 ianuarie 2018 s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale cu cerere prealabilă, prin care a solicitat recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă potrivit principiului legal obținut de recalculare a pensiei reieșind din salariul mediu lunar stabilit Procurorului șef al Procuraturii sectorului Rîșcani mun. Chișinău, începând cu 5 aprilie 2013 după creșterea salariului procurorilor în funcție cu 35% până la 1 august 2016 și recalcularea de la 1 august 2016 și în continuare a pensiei pentru vechimea în muncă ce îi revine potrivit principiului legal obținut de recalculare a pensiei reieșind din mărimea salarizării

Procurorului șef adjunct al Procurorului municipiului Chișinău, șef al Oficiului Rîșcani prevăzut de Legea cu privire la Procuratură din 25 februarie 2016.

Prin răspunsul nr.V-2515/17 din 19 ianuarie 2018 i s-a refuzat efectuarea recalculării pensiei.

Reclamantul a considerat că refuzul pârâtului este neîntemeiat, deoarece conform prevederilor Legii nr.902 din 29 ianuarie 1992 cu privire la Procuratură, Legii nr.118 din 14 martie 2003 cu privire la procuratură, ajustată la Legea nr.544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului și Lega nr.294 din 25 decembrie 2008 cu privire la procuratură, în calitate de procuror în demisie dispune de dreptul la toate înlesnirile, garanțiile, recompensele și suplimentele prevăzute pentru judecător.

Mai mult ca atât, a fost pensionat în anul 2002, iar procurorii pensionați până la adoptarea Legii nr.118 din 14 martie 2003 primeau pensiile conform prevederilor Legii cu privire la statutul judecătorului.

Astfel, atât, Legea nr.294 din 25 decembrie 2008 cu privire la procuratură, cât și legile anterioare, asigură reglementarea garanțiilor sociale, una din ele a fost acordarea pensiei procurorului ca entitate de demnitate publică, la o anumită vârstă, în cazul său de 50 ani, cu respectarea obligatorie a principiului de recalculare a pensiei la fiecare creștere ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție.

Iar, prin Legea nr.37 din 7 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr.355 din 23 decembrie 2003 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, salariul procurorului a fost majorat cu 35%, care se efectuează începând cu 5 aprilie 2013 (Monitorul Oficial nr.69-74 art.225) și Legea nr.328 din 23 decembrie 2013, în vigoare de la 1 august 2016.

La rândul său, Curtea Constituțională prin hotărârea nr.4 din 27 ianuarie 2000 privind controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor Procuraturii, funcționarilor publici, a decis că „Stipulările legii privind stabilirea unor garanții materiale ale independenței procurorilor, judecătorilor trebuie să corespundă înaltului statut de persoane cu demnitate publică”.

Totodată, aceeași instanță de jurisdicție constituțională a indicat și pentru viitor organelor de drept de inițiative legislative că „la adoptarea unor legi noi și a altor acte juridice este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, procurorului”.

A invocat că un asemenea drept social l-a dobândit licit odată cu acordarea pensiei pentru vechimea în muncă în anul 1998, care constituie un drept de proprietate a persoanei protejat de art.46 din Constituția Republicii Moldova și art.1 din Protocolul nr.1 la Convenția europeană a drepturilor omului și libertăților fundamentale.

Anatolie Vițu a solicitat prin cererea de chemare în judecată inițială și cererea suplimentară, anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.V-2515/17 din 19 ianuarie 2018; obligarea de a recalcula și achita pensia pentru vechimea în muncă potrivit principiului legal obținut de recalculare a pensiei reieșind din salariul mediu lunar stabilit Procurorului șef al Procuraturii sectorului Rîșcani mun. Chișinău, începând cu 5 aprilie 2013 după creșterea salariului procurorilor în

funcție cu 35% până la 1 august 2016; obligarea de a recalcula și achita de la 1 august 2016 și în continuare pensia pentru vechimea în muncă ce îi revine potrivit principiului legal obținut de recalculare a pensiei reieșind din mărimea salarizării Procurorului șef adjunct al Procurorului municipiului Chișinău, șef al Oficiului Rîșcani prevăzut de Legea cu privire la Procuratură din 25 februarie 2016.

Prin hotărârea din 25 aprilie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de către Anatolie Vițu. A fost recunoscut neîntemeiat refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.V-2515/17 din 19 ianuarie 2018. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale de a recalcula și achita lui Anatolie Vițu pensia pentru vechimea în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat Procurorului șef al Procuraturii sectorului Rîșcani mun. Chișinău, începând cu 5 aprilie 2013 după creșterea salariului cu 35% până la 31 iulie 2016. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale de a recalcula și a achita lui Anatolie Vițu pensia pentru vechimea în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat Procurorului șef-adjunct al Procurorului municipiului Chișinău, șef al oficiului Rîșcani potrivit Legii cu privire la Procuratură nr.3 din 25 februarie 2016, începând cu 1 august 2016, ținând ulterior cont de modificările posterioare ale legislației în cazul majorării generale a salariului procurorului în funcție.

La 11 mai 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel nemotivat, iar la 4 septembrie 2018 a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 25 aprilie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 19 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 25 aprilie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a reținut prevederile art. 6 alin. (2) al Legii cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar nr. 355 din 23 decembrie 2005, pct. 1 al Notei la Anexa nr. 3, dispozițiile Legii nr. 152 din 1 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, art. 60 alin. (1), (2) lit. b) și alin. (4) al Legii cu privire la Procuratură nr. 3 din 25 februarie 2016, art. 51 alin. (1), (2) lit. c) și art. 52 lit. d) din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, art. 4 alin. (3) și art. 8 alin. (3) din Hotărârea nr.9 din 30 martie 2004 a Curții Constituționale și art. 6 Cod civil.

În această ordine de idei, Colegiul a reținut că reieșind din cadrul legal citat supra, soluția primei instanțe este una legală și justificată, mai mult că, de dreptul de recalculare a pensiei pot beneficia procurorii care au obținut dreptul la pensie pentru vechime în muncă, până la data abrogării art. 73 alin. (8) al Legii cu privire la Procuratură nr. 294 din 25 decembrie 2008, prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 56 din 9 iunie 2011, în vigoare din 1 iulie 2011.

Astfel, instanța de apel a conchis că normele de drept de pensionare stabilite posterior nu au putere retroactivă. Or, conform art.140 din Constituție, legile și actele normative sau unele părți ale acestora devin nule, din momentul adoptării hotărârii corespunzătoare a Curții Constituționale.

Prin urmare, Colegiul a concluzionat că dreptul lui Anatolie Vițu cu aplicarea principiului recalculării pensiei la creșterea ordinară a salariului procurorului în exercițiu este menținut de instanța de jurisdicție constituțională, iar dreptul

subiectiv constituit în baza unei legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare, dar legea nouă nu poate fi aplicabilă unei fapte din trecut conform prevederilor art. 6 Cod civil, care stabilește expres că legea civilă nu are caracter retroactiv.

Mai mult, Curtea de Apel Chișinău a considerat că dreptul social a lui Anatolie Vițu a fost dobândit licit, odată cu acordarea pensiei pentru vechime în muncă la 27 iunie 2011, iar drepturile diminuate prin Legea nr. 56 din 9 iunie 2011, în vigoare din 1 iulie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, ca drepturi potențiale și aleatorii se referă deja la viitorii procurori cu drept de pensionare.

La 27 noiembrie 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 19 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, prin care a fost menținută hotărârea primei instanțe, aceasta deoarece la emiterea acestora au fost încălcate și aplicate greșit normele de drept material, precum și a fost interpretată eronat legea.

Casa Națională de Asigurări Sociale a reținut că prin art. VIII al Legii nr. 56 din 9 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, art. 73 alin. (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9) și (10) din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 a fost abrogat.

Recurenta, a subliniat că noua redacție a art. 73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008, în vigoare din 1 iulie 2011 prevede că procurorii, cu excepția procurorilor militari, au dreptul la pensie conform Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat.

În așa mod, începând cu 1 iulie 2011, drepturile de pensionare a procurorilor sunt reglementate de prevederile art. 46² din Legea nr.156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat. Or, conținutul articolului menționat nu prevede faptul că pensiile procurorilor și îndemnizațiilor viagere se recalculează în cazul majorării generale a salariului procurorilor.

Astfel, începând cu 1 iulie 2011 pensia procurorilor nu se mai recalculează, dar se indexează anual la 1 aprilie conform art. 13 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998.

Recurenta a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 19 septembrie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la 27 noiembrie 2018, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurrenței cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției

Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Victor Burduh

Tamara Chișca-Doneva